

U3V 2017-2018: Kultura a život v evropských městech. Od středověku do současnosti.

Teprve několik málo posledních let žije na planetě Zemi více lidí ve městech než na vesnicích. Lidé ve svých dějinách urazili dlouhou cestu od provizorních přístřešků po moderní města. My Evropané ve své městské historii odkazujeme na antickou minulost řeckých městských států, kolébek moderní demokracie, i monumentálnost starověkého Říma. Neopomíjíme zdůrazňovat jeho pád vyspělosti římské civilizace vlivem nájezdů barbarských kmenů nezvyklých městskému způsobu života.

Evropská města v dějinách nejednou prokázala svou životaschopnost a jako bájný Fénix v průběhu středověku vstala z popela a tvoří nedílnou součást evropské kulturní krajiny. Dovolte nám, abychom Vás v novém přednáškovém cyklu, prostřednictvím našich předních odborníků, provedli fascinujícím příběhem evropských měst. Cyklus bychom zahájili vybudováním středověké městské sítě a její specifické kultury, která na mnoha místech v Evropě i na území České republiky fascinuje do dnešních dní. Nejen milovník poznávací dovolené míří dnes do Brugg nebo Ghentu, aby spatřil monumentálnost středověkého architektury, nebo zamíří do neméně úchvatné Kutné Hory. Dnes již víme, že život ve středověk nebyl temný, ale klíčový pro další vývoj evropské kultury. Nejen prameny vizuální kultury nám dokládají odlišný způsob života duchovních, panovníků, běžných mužů i žen, a to včetně myšlenkového světa jejich představ.

V mnoha ohledech jako by dědictví středověkých měst zůstalo zakonzervováno po staletí. Měnily se formy architektury užívané při výstavbě sakrálních i světských staveb, ale funkce města zůstala po staletí stejná, tj. centrum obchodu, vzdělání a správy. Hlubokou změnu v dějinách měst znamenaly až modernizační procesy vyplývající z osvícenství a průmyslové revoluce. Rádi bychom Vás s touto proměnou evropských měst seznámili z nejrůznějších úhlů pohledu. Město jako místo průmyslového výroby, město transformující se v moderní město, v jehož veřejném prostoru jsou patrné i projevy moderního umění. Zaměříme se také na proměny životního stylu městského člověka, který začne opět nacházet krásy zeleně i poklid lázeňských měst. Město 19. a 20. století to jsou především lidé, kteří objevují nejen nové technologie (automobil), ale i nové možnosti trávení volného času (spolky, plovárny, sportoviště). Přesvědčíme se, že život ve městech nebyl jen idylický. Evropská města byla značně zdevastována událostmi dvou světových válek; do jejich dějin se nesmazatelně zapsaly i totalitární režimy.

V ojedinelém cyklu Vás miníme seznámit nejen s výše uvedeným, ale i s dalšími tématy, která na pracovištích Filozofické fakulty Ostravské univerzity k problematice měst a městské společnosti aktuálně zpracováváme. Pokud jsme Vás zaujali, těšíme se na setkání s Vámi od podzimu akademického roku 2017/2018.

PhDr. Daniela Rywиковá, Ph.D. (OU, KDU)

Vizuální kultura středověkého města

doc. PhDr. Andrea Pokludová, Ph.D. (OU, KDU)

Zrození středověkého města: svět kupců a dálkových obchodních cest

Evropská města na cestě k moderním místům k životu

Městská zeleň v minulosti a současnosti: nejen parky jako místa vzpomínkové kultury a oddechu

Lesk a bída obecních samospráv: muži z radnice

Město a válka ve 20. století

PhDr. Jiří Jung, Ph.D. (OU, KDU)

Jak se staví město: z dějin urbanismu od středověku do 19. století

Nová doba = nové úkoly pro architekta: proměna městské architektury 19. a 20. století

Od dělnické kolonie k podnikovému městu: vývoj kolektivního bydlení 19. století

Bydlím, tedy jsem: kolektivní a sociální bydlení 20. století

Město jako téma výtvarného umění

Mgr. Martin Pelc, Ph.D. (Slezská univerzita v Opavě, Ústav historických věd)

Cesta z města v 19. století aneb měšťané jedou do přírody

Mít kam patřit: spolky a spolčování ve městech 19. století

Zvuk a hluk: jak znělo město 19. století?

Mgr. Zdenek Kravar, Ph.D. (Zemský archiv v Opavě)

Automobilismus jako nový rozměr života ve městech rakouského Slezska

Mgr. Květa Jordánová (OU, KDU)

Proměna měst v souvislosti se vznikem oborového strojírenství

Ostravský industriál v proměnách času

Staré v novém - konverze městských výrobních objektů

Mgr. Jakub Ivánek, Ph.D. (OU, Centrum regionálních studií)

Do lázní v raném novověku a 19. století

Umění ve veřejném prostoru

doc. Mgr. Jaroslav David, Ph.D. (OU, Katedra českého jazyka)

Uliční názvy jako zrcadlo vývoje města i společnosti: od středověku do současnosti

Toponymická krajina města: neoficiální a oficiální názvy Ostravy

Středoevropské socialistické město jako specifický toponymický

Mgr. Tomáš Koudela (OU, KDU)

Z ulic do galerií: umění poslední třetiny 20. století